

17 Temmuz 2019, Ankara

MADENCİLİK SEKTÖRÜ DURUM DEĞERLENDİRMESİ

Bilindiği üzere, ülkelerin sanayileşmesi öz kaynaklarını üretmesi ile mümkün olmuştur. Madenler ülke kalkınması ve yaşam seviyesinin yükselmesinin temelini oluşturmaktadır. Günümüzde gelişmiş ülkelerde madenciliğin GSMH'da payı ABD'de %4,5, Almanya'da %4, Kanada'da %7,5, Avustralya'da %8,7, Rusya'da %14, Çin'de %13, Hindistan'da %15'dir. Günümüzde dünyada ticareti yapılan 90 çeşit madenden 77'sinin Türkiye'de varlığı saptanmıştır. Halen 60 civarında farklı maden ve mineral üretimi yapılmaktadır. Bu potansiyele rağmen madenciliğin GSMH'daki payı henüz %1'ler seviyesindedir.

Madencilik sektörümüzün sağlıklı büyümesi ve gelişmesi, maden kaynaklarımızdan beklenen yüksek katma değer yaratılabilmesi ve madencilik sektöründeki gelişmelerin zamanında gerçekleştirilebilmesi için; bürokrasinin azaltılması, hızlı ve doğru karar verilmesi, dünyadaki gelişmelerin yakından takip edilmesi, sağlıklı istatistiklerle hedef planlar yapılması, ülkemiz maden potansiyelinin mevcut durumunun ve şartlarının göz önünde bulundurulması ve madencilğe gereken önemin verilmesi zorunludur.

Ancak, son açıklanan sanayi üretim endeksi verilerine göre 2019 yılı Nisan ayında madencilik ve taş ocakçılığı endeksinin bir önceki yılın aynı ayına göre %9,2 oranında, bir önceki aya göre ise %7,8 oranında azaldığı görülmektedir.

Sektörde faaliyet gösteren yatırımcılar düzeyinde yapılan araştırmalar sonucunda bu düşüşün nedeninin ilk sırada ruhsat ve izinlerin çok geç sonuçlanması, izinlerdeki belirsizlikler olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, sektöre yeni girişimcilerin katılmasını engellediği gibi mevcut madencilik faaliyetlerinin daralmasına sebep olmaktadır.

SEKTÖRÜN GÜNCEL SORUNLARI

Malumları olduğu üzere, ülkemizdeki madencilik faaliyetlerinin bir çoğu ormanlık alanlarda yapılmaktadır ve ülkemiz topraklarının %28.6'sına karşılık gelen 22.3 milyon hektar ormanlık alanın ancak %0.25 kadarında madencilik faaliyetleri sürdürülmektedir.

1. İZİNLERDEKİ GECİKME VE BELİRSİZLİKLER

Ekte sunulan şablonda yer alan maden işletmecilerinin talebi ile başlatılan orman izin süreci incelendiğinde, 2008'li yıllarda Orman Bölge Müdürlüklerince yaklaşık 3 hafta içinde verilebilen izinler, 2018'e gelindiğinde **1 yılda**, bazen çok daha fazla süre içerisinde ancak verilebilir hale gelmiştir. 2008 yılından itibaren her geçen gün gerek bürokratik işlem kalemlerinin artırılması gerekse zaman olarak sürecin uzaması; madenciliğin **öngörülemez** hale gelmesine, işletmelerin pazardaki taahhütlerinin yerine getirilememesi nedeniyle **güvenilirliklerini yitirmelerine**, uzun yıllar boyunca oluşturdukları müşteri portföyünü kaybetmelerine ve yukarıda belirtilen üretim endekslerinde de görüldüğü gibi küçülmesine neden olmaktadır.

Geçtiğimiz haftalarda yaşanan ve bir yılı aşkındır işlemleri tamamlanarak Cumhurbaşkanlığına gönderildiği söylenen yüzlerce orman izin dosyası, izin verilmesine etki etmeyecek nedenlerle Orman Bölge Müdürlüklerine iade edilmiştir. Dosyaların iadesi, izin bekleyen şirketlere bir yıl daha kaybettirip istihdama ve ülke ekonomisine zarar vermiştir.

Bunların yanı sıra, bürokrasinin azaltılmasına yönelik olarak Cumhurbaşkanlığı Makamının 2018/13 sayılı Genelgesinde, kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan tüm başvurularda, talebin sonuçlandırılması başka bir idari makamın görev alanında kalsa dahi, başvuruların anında incelenerek takip edilmesi, talebin ilk başvuru yerinde neticelendirilmesine özel gösterilmesi, başvuru sahibine yapılan işlemler hakkında gecikmeksizin nihai ve kesin bilgi verilmesi, başvuruların süratli ve doğru sonuçlandırılması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması talimatlandırılmıştır.

Artık dayanma sınırını çoktan aşan maden işletmecileri olarak;

- İade edilen yüzlerce orman izin dosyasının, daha fazla zaman kaybetmeksizin sonuçlandırılmasını,
- İzin süreçlerinin öngörülebilir ve makul sürelerde sonuçlandırılmasını,
- Madencilik yatırımını teşvik edecek ortam oluşturulmasını,

arz ve talep etmekteyiz.

2. İZİN BEDELLERİNİN YÜKSEKLİĞİ

Orman izin bedellerinin yüksekliği kendi yeraltı kaynaklarımızı araştıramaz ve değerlendiremez hale getirmiştir. Yüksek izin bedelleri nedeniyle uluslararası rekabet gücümüz azalmakta, maden ithalatımız her geçen sene artmakta ve madenlerde işletilebilir minimum tenör oranlarını yukarıya çıkarmakta, ekonomiye kazandırılabilircek cevherler pasaya ayrılmaktadır.

Madencilik gelişmiş ülkelerde orman bedelleri sırasıyla;

Kanada 1 Hektar=17 TL,

Norveç 1 Hektar=58 TL,

ABD 1 Hektar=116 TL,

Türkiye teminat ve ağaçlandırma bedeli hariç 1 Hektar=15 bin TL ile 33 bin TL arasındadır.

Orman bedellerinin dünya ile rekabet edebilecek makul seviyelere indirilmesi zaruridir.

3. İZİN SÜRELERİ

Maden Kanunu ve Orman Kanununun 16. Madde Uygulama Yönetmeliğinde hüküm altına alındığı gibi, orman izin sürelerinin maden ruhsat süresi kadar düzenlenmesi mevzuata da uygunluk sağlayacaktır.

4. ZEYTİN KANUNU

Madencilik faaliyetlerini kısıtlayan 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı Ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun yurtdışı uygulamaları da dikkate alınarak revize edilmesi, zeytincilik ve madencilik'in birlikte yapılmasına ortam yaratılması zorunludur.

5. MESCERE HARİTALARINDAKİ EKSİKLİKLER

Fiiliyatta orman arazisinde mevcut olmasına rağmen, orman mescere haritalarına işlenmediği gerekçesi ile durum idarece yeni yol yapımı gibi değerlendirilmekte ve karşılığında bedel çıkarılmaktadır. Tüm ülkenin mescere haritaları kısa sürede yenilenemeyeceğinden, madencilik faaliyetlerinde kullanılacak mevcut yolların Orman İdaresince kurulacak komisyon tarafından karara bağlanarak mevcut yollar için madenciden bedel talep edilmemelidir.

Madenciler tarafından izin bedeli ödenerek yapılan ve gerektiğinde yangın yolu ve yöre halkının ihtiyacı doğrultusunda da kullanılan yollar için her sene mescere kaybı adı altında bedel alınmamalıdır.

6. MÜKERRER KURUM GÖRÜŐLERİ

ÇED Yönetmeliđi kapsamında ilgili tüm kurum ve kuruluşlardan görüş alınmasına rağmen, mülkiyeti ormana ait alanlar için izin aşamasına gelindiğinde benzer kurumların çoğundan tekrar görüş istenmesi bürokratik süreci uzatmakta olduğundan ÇED kapsamında verilen görüşlerin yeterli sayılması gerekmektedir.

7. %50 İNDİRİMİN HAKKANİYETLİ UYGULANMAMASI

7061 sayılı Kanunla, 3213 sayılı Maden Kanununa eklenen arazi izin bedellerindeki %50 indirimin tüm ruhsatlara uygulanmaması üreticiler arasında haksız rekabete yol açmaktadır. Maddede anılan indirimin temdit dâhil tüm ruhsatlara uygulanması zaruridir.

8. EKOSİSTEM GENELGESİ

2014/1 sayılı Ekosistem Genelgesi'nin uygulanmasından kaynaklanan, Maden Kanunu ve Yönetmeliğine aykırılık teşkil eden kısıtlamaların kaldırılması gerekmektedir.

9. ARAMA FAALİYETLERİNDE İZİNLER

Orman arazilerinde yapılacak kazı gerektiren arama faaliyetlerine ilişkin izinlerin, arama ruhsat dönem süreleri dikkate alınarak ivedilikle sonuçlandırılması zorunludur.

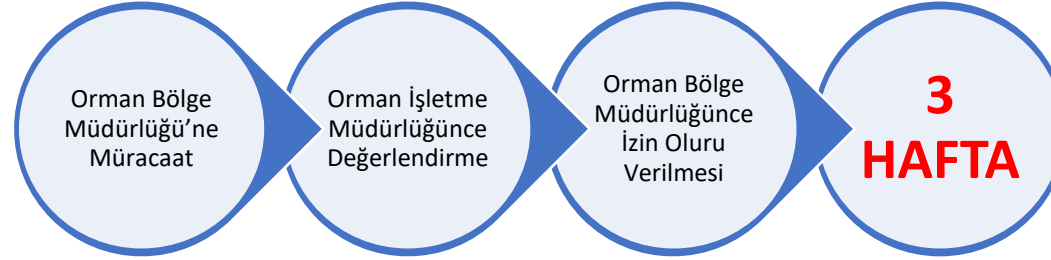
10. MERA İZİNLERİ

Mera tahsis değişikliği taleplerinin değerlendirmesi 2-3 yıl gibi çok uzun süreler almaktadır. İşlemlerin daha seri biçimde sonuçlandırılması zaruriyet arz etmektedir.

Ülkemiz yeraltı kaynaklarının değerlendirilerek Milli Enerji ve Maden Politikası kapsamında gerekli katkıyı sağlayabilmesi için orman izin veya onay süreçlerinin seri ve öngörülebilir hale getirilmesi, ruhsat güvencesinin artırılması ve sektörün önünün açılması hususunda gereğinin yapılmasını takdir ve talimatlarınıza saygılarımızla arz ederiz.

EK:1 adet şablon (2 sayfa)

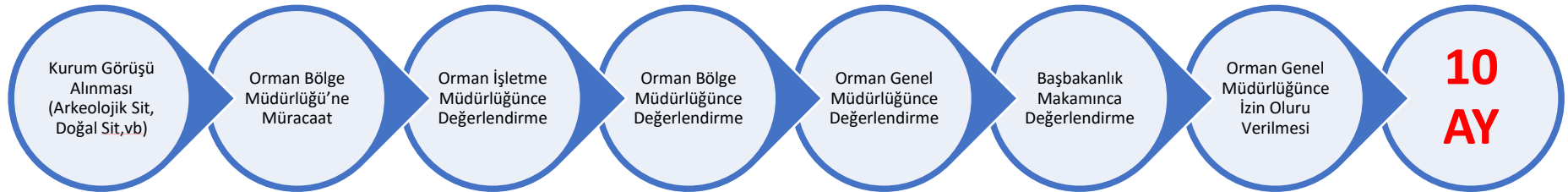
2008 YILINDAKİ ORMAN İZİN SÜRECİ

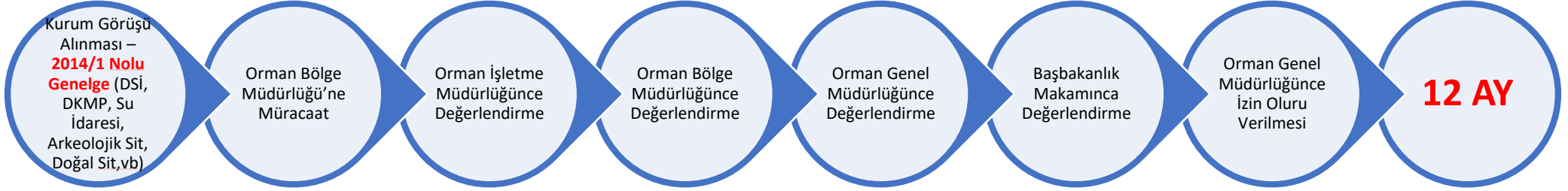
2010 YILINDAKİ ORMAN İZİN SÜRECİ

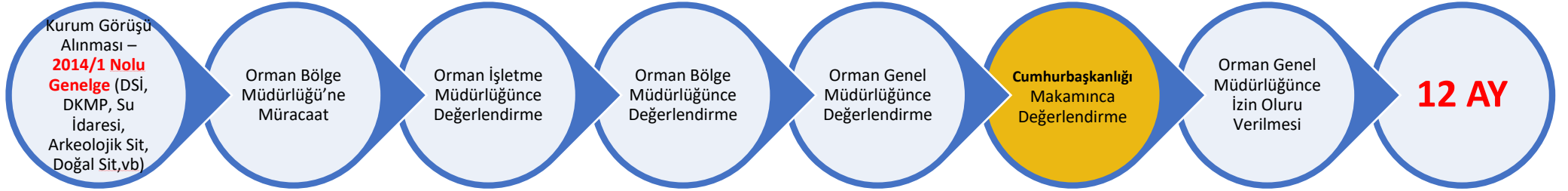
2012 YILINDAKİ ORMAN İZİN SÜRECİ

2014 YILINDAKİ ORMAN İZİN SÜRECİ

2018 YILINDAKİ ORMAN İZİN SÜRECİ

2019 YILINDAKİ ORMAN İZİN SÜRECİ

